

**ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
RĪGAS TIESU NAMS**

S P R I E D U M S
LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Rīgā 2021.gada 15.jūnijā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese Rudīte Migla,

piedaloties pieteicējas sabiedrības ar ierobežotu atbildību “PĒTERSONA PATENTS – AAA LAW” pārstāvim Gatim Meržvinskim un atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicināto iestāžu – Patentu valdes pārstāvei Ievai Ābelītei, Kintijai Spalvēnai un Mārai Rozenblatei un Rūpnieciskā īpašuma Apelācijas padomes pārstāvei Dacei Libertei,

atklātā tiesas sēdē, izmantojot tiešsaistes videokonferenču programmu *Microsoft teams*, izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz sabiedrības ar ierobežotu atbildību “PĒTERSONA PATENTS – AAA LAW” pieteikumu par Patentu valdes 2019.gada 26.jūlija lēmuma “Paziņojums par gada maksu apmaksu” atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] 2019.gada jūnijā pieteicēja sabiedrība ar ierobežotu atbildību “PĒTERSONA PATENTS – AAA LAW” saņēma Patentu valdes izdoto 2019.gada 25.jūnija priekšapmaksas rēķinu Nr.2019-004651 (turpmāk – 2019.gada 25.jūnija priekšapmaksas rēķins) par 61 Eiropas patenta uzturēšanu spēkā Latvijā, nosakot termiņu samaksas veikšanai līdz 2019.gada 30.jūnijam (svētdiena). Minētais termiņš tika noteikts atbilstoši Patentu likuma 43.panta pirmajai daļai.

Pieteicēja 2019.gada 25.jūnija priekšapmaksas rēķinu apmaksāja 2019.gada 1.jūlijā (pirmdienā).

2019.gada 4.jūlijā Patentu valde paziņoja pieteicējai, ka saskaņā ar Patentu likuma 43.panta otro daļu par Eiropas patentu, kuri ietverti 2019.gada 1.jūlija maksājumā Nr.3641, uzturēšanu spēkā ir jāveic papildmaksa 25% apmērā no katra patenta attiecīgā uzturēšanas gada maksājuma, proti, kopā par 61 Eiropas patenta uzturēšanu spēkā Latvijā jāsamaksā vēl 3967,50 *euro* (turpmāk – Patentu valdes 2019.gada 4.jūlija lēmums). Minētajā lēmumā pieteicējai norādīts, ka par maksājumā Nr.3641 ietverto patentu uzturēšanu spēkā bez papildmaksas varēja samaksāt līdz 2019.gada 30.jūnijam.

2019.gada 15.jūlijā pieteicēja Patentu valdē apstrīdēja Patentu valdes 2019.gada 4.jūlija lēmumu, lūdzot atļaut uzturēt spēkā 2019.gada 1.jūlijā apmaksātos patentus bez papildmaksas.

Ar Patentu valdes 2019.gada 26.jūlija lēmumu (turpmāk – pārsūdzētais lēmums) pieteicējas lūgums noraidīts, jo pieteicēja nebija ievērojusi Patentu likuma 43.panta pirmajā daļā noteikto termiņu – līdz kārtējā maksājuma gada tā mēneša beigām, kurā iekrīt pieteikuma datums.

[2] Nepiekrītot pārsūdzētajam, lēmumam pieteicēja vērsās Administratīvajā rajona tiesā ar pieteikumu. Pieteikums pamatots ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[2.1] Pieteicēja, ņemot vērā Administratīvā procesa likuma un Eiropas patenta Konvencijas normas un principus, kas nosaka, ja termiņa pēdējā diena (konkrētajā gadījumā 2019.gada 30.jūnijs) ir sestdiena, svētdiena vai likumā noteikta svētku diena, termiņa pēdējā diena ir nākamā darba diena (konkrētajā gadījumā pirmdiena, 2019.gada 1.jūlijs), apmaksāja 2019.gada 25.jūnija priekšapmaksas rēķinu 2019.gada 1.jūlijā (pirmdienā).

[2.2] Pieteicēja piesardzības nolūkos atbilstoši 2019.gada 25.jūlija priekšapmaksas rēķinam Nr.2019-005390 2019.gada 26.jūlijā veica papildmaksu par patentu uzturēšanu spēkā 25 % apmērā par kopējo summu 4190 *euro*, tomēr šādu papildu maksas piemērošanu un pieprasīšanu no Patentu valdes puses uzskata par nepamatotu. Līdz ar to Patentu valdei šī summa ir jāatgriež pieteicējai.

[3] Administratīvajā rajona tiesā saņemts Patentu valdes paskaidrojums par pieteikumu. Patentu valde pieteikumu uzskata par nepamatotu un lūdz to noraidīt, paskaidrojot turpmāk minēto.

[3.1] Patentu likuma 43.panta ceturtais teikums nosaka, ka “maksu par patenta uzturēšanu spēkā uzskata par samaksātu, ja tā samaksāta līdz kārtējā maksājuma gada tā mēneša beigām, kurā iekrīt pieteikuma datums”. Saskaņā ar tiesību normas gramatisko, sistēmisko un teleoloģisku iztulkošanu, secināms, ka pieteicējai bija jāorganizē sava rīcība tā, lai Patentu valde maksājumu būtu saņēmusi līdz 2019.gada 30.jūnijam, neatkarīgi no dienas, kādā šis datums iekrīt.

Patentu likuma 43.panta pirmā daļa neparedz tādu laika momentu, kuram būtu piemērojams Administratīvā procesa likuma 43.pants. Patentu likuma 43.panta pirmā daļa

regulē to, kādām jābūt personas rīcības pozitīvajām sekām, neiedziļinoties tajā, kā persona šo rezultātu sākusī sasniegt vai sasniedz.

[3.2] Pieteicējai savas tiesības ir jāizmanto laicīgi, turklāt labā ticībā. Neatkarīgi no tā, vai termiņa pēdējais datums ir brīvdiena, nevar uzskatīt, ka termiņa pēdējā diena bija vienīgā diena, kad pieteicēja varēja izmantot savas tiesības. Tādēļ uzskatāms, ka šajā gadījumā termiņš notek 2019.gada 30.jūnijā, neatkarīgi no tā, ka tā ir brīvdiena.

[3.3] Patentu valdes rīcība, pieprasot veikt papildmaksu par patenta uzturēšanu spēkā, jo attiecīgā mēneša pēdējā datumā pārskaitījuma summa nebija ienākusi Patentu valdes kontā, ir saskaņā ar Eiropas patenta konvencijas (turpmāk arī konvencija) normām, kuras ir jāņem vērā interpretējot nacionālo regulējumu.

[3.4] Ievērojot, ka izskatāmajā lietā jautājums ir saistīts ar Eiropas patenta un ikviens starptautisko tiesību līgums, kam Latvija ir pievienojusies vai kuru tā ir ratificējusi, veido Latvijas tiesību sistēmu, Patentu likuma normām ir jābūt saskaņotām ar attiecīgajām Eiropas patenta konvencijas normām. No Patentu likuma 73. un 43.panta, kā arī Eiropas patenta konvencijas izriet procesuālie termiņa noteikumi, kādos ir jāveic samaksa.

[3.5] Patentu valde norāda, ka praksē šāda situācija gan pirms, gan pēc Eiropas patenta konvencijas spēkā stāšanās Latvijā, nav konstatēta. Proti, maksa par patenta spēkā uzturēšanu līdz konkrētā patenta kārtējā maksājuma gada tā mēneša beigām, kurā iekrīt pieteikuma datums, vienmēr ir samaksāta līdz konkrētā mēneša beigām, neskatoties uz to, vai konkrētā mēneša pēdējā diena bija sestdiena, svētdiena vai svētku diena.

[3.6] Pieteicējai kā jomas profesionālei bija jāzina normatīvais regulējums rūpnieciskā īpašuma aizsardzības jomā. Vēl jo vairāk, pieteicējai bija jāzina un jāseko līdzi patenta reģistrācijas un ikgadējās maksas datumiem. Tāpat pieteicējai ir pienākums un atbildība organizēt savu darbu, tajā skaitā komunikāciju ar klientiem – patenta īpašniekiem, tā, lai normatīvajā regulējumā paredzētie termiņi tiktu ievēroti, kā arī tiktu izpildīti citi no normatīvajiem aktiem izrietoši pienākumi.

Vienlaikus Patentu valde norāda, ka pieteicēja par daļu patenta spēkā uzturēšanu ir veikusi apmaksu arī svētdienā, proti, 2019.gada 30.jūnijā, kur rēķins jau bija pieprasīts 2019.gada 4.jūnijā. Tas liecina, ka pieteicēja apzinājās normatīvo regulējumu un tā neievērošanas sekas.

[3.7] Ievērojot iepriekš minēto, secināms, ka pieteicēja, veicot ikgadējo maksājumu 2019.gada 1.jūlijā, ir nokavējusi Patentu likuma 43.panta pirmajā daļā paredzēto termiņu un par patenta uzturēšanu spēkā ir maksājama Patentu likuma 43.panta otrajā daļā paredzētā papildmaksu.

[4] Administratīvajā rajona tiesā saņemta pieteicējas atsauksme par Patentu valdes paskaidrojumu, kurā norādīts turpmākais.

[4.1] Pieteicēja atsauca uz zinātnisko literatūru un norāda, ka procesuālajos termiņos tiek ieskaitītas arī brīvdienas un svētku dienas, bet, ja šāda diena ir termiņa pēdējā diena, par pēdējo dienu kļūst nākamā darba diena, kura seko brīvdienai vai svētku dienai. Tiesību normai ir jābūt izpildāmai. Valsts iestādes, tai skaitā Patentu valde, nestrādā sestdienās, svētdienās, kā arī svētku dienās. Arī banku funkcijas ir ierobežotas brīvdienās un svētku

dienās. Līdz ar to šāda likumdevēja griba, pārceļot termiņu, kas iekrīt brīvdienā vai svētku dienā, uz nākamo darba dienu, ir loģiska un pašsaprotama, proti, lai pieteicēja būtu spējīga termiņu izpildīt.

[4.2] Šāda prakse – ja maksājuma termiņš iekrīt brīvdienās vai svētku dienās, tas tiek pārcelts uz nākamo darba dienu – ir arī Igaunijas un Lietuvas Patentu iestādēm, kuru likumos arī ir iestrādāti Eiropas patentu konvencijas termiņi. Līdz ar to Patentu valdes atšķirīgā pieeja, uzskatot, ka pieteicēja, veicot ikgadējo maksājumu 2019.gada 1.jūlijā, ir nokavējusi Patentu likuma 43.panta pirmajā daļā paredzēto termiņu un par patentu uzturēšanu spēkā ir maksājama Patentu likuma 43.panta otrajā daļā paredzētā papildmaksa, nav loģiska, nav pamatota un pilnīgi atšķirīga gan no Civilprocesa likuma, Administratīvā procesa likuma, Eiropas patentu iestādes, kā arī Lietuvas un Igaunijas Patentu iestāžu regulējuma puses.

[4.3] Pieteicēja nepiekrīt Patentu valdes Patentu likuma 43.panta pirmās daļas skaidrojumam un uzskata to par nepamatotu. Pieteicējas ieskatā termiņš darbības veikšanai ir diena, kurā maksājums ir ierosināts (un uzsākts) un izpildīts maksātāja pusē, bet ar nosacījumu, ka maksājums sasniedz valsts kasi.

[4.4] Attiecībā uz patentu valdes argumentu par to, ka pieteicējai bija jāorganizē sava rīcība tā, lai Patentu valde maksājumu būtu saņēmusi līdz 2019.gada 30.jūnijam, neatkarīgi no dienas, kādā šis datums iekrīt, pieteicēja vērš uzmanību uz darba organizāciju un kārtību, kā tiek saņemti uzdevumi par Eiropas patentu uzturēšanu spēkā un norāda, ka gan Administratīvā procesa likums, gan Civilprocesa likums nosaka, ka, ja termiņa pēdējā diena ir sestdiena, svētdiena vai likumā noteikta svētku diena, termiņa pēdējā diena ir nākamā darba diena. Līdz ar to šāds prasījums no Patentu valdes veikt maksājumu svētdienā, nav norma un ir nepamatots. Būtībā Patentu valde tulko speciālo tiesību normu par maksājumu veikšanu nekorekti, cenšoties nesamērīgi ierobežot patentu īpašnieku tiesības.

[4.5] Pieteicēja lūdz tiesu uzlikt par pienākumu Patentu valdei atmaksāt 150 *euro* par apelācijas iesniegšanu apelācijas padomē.

[5] Administratīvajā rajona tiesā saņemts Rūpnieciskā īpašuma Apelācijas padomes (turpmāk – apelācijas padome) paskaidrojums par pieteikumu. Paskaidrojumā norādīti turpmāk minētie apsvērumi.

[5.1] Nepastāv pretrunas starp vienāda juridiska spēka tiesību normām, jo Administratīvā procesa likums noteic, kā jārikojas, ja termiņa pēdējā diena iekrīt sestdienā, svētdienā vai likumā noteiktā svētku dienā. Savukārt Patentu likumā šis jautājums vispār nav noregulēts. Līdz ar to, nosakot termiņu maksas veikšanai par tādu patentu uzturēšanu spēkā, kam ikgadējās uzturēšanas maksas termiņš noteikts 2019.gada jūnija beigās, ir jāpiemēro Administratīvā procesa likums. No minētā var izdarīt secinājumu, ka pieteicējas veiktā patentu uzturēšanas spēkā maksa ir veikta Patentu likuma 43.panta pirmajā daļā noteiktajā termiņā. Savukārt Patentu valde ir nepamatoti lūgusi pieteicējai veikt papildmaksu.

[5.2] Patentu likuma 43.pants noteic patenta uzturēšanas spēkā ikgadējās maksas samaksāšanas termiņu, nevis patenta uzturēšanas spēkā ikgadējās maksas saņemšanas termiņu. Maksas samaksas termiņš nav tas pats, kas maksas saņemšanas termiņš. Līdz ar to uz šo lietu neattiecas un šajā lietā nav piemērojami Ministru kabineta 2010.gada 12.oktobra

noteikumi Nr.972 „Noteikumi par kārtību, kā veicami maksājumi valsts budžetā un tie atzīstami par saņemtiem, un prasībām tiešsaistes maksājumu pakalpojumu izmantošanai norēķinos ar valsts budžetu” (turpmāk – noteikumi Nr.972).

[5.3] Noteikums, ka maksa par patenta uzturēšanu spēkā maksājama nevis līdz pieteikuma datuma gadadienai, bet gan līdz attiecīgā gada tā mēneša beigām, kurā iekrīt pieteikuma datums, daudz valstu, arī Latvijas, likumos ietverts nolūkā atvieglot patenta uzturēšanas spēkā administrēšanu, kā arī ekonomēt tai tērējamos līdzekļus. Tas attiecas ne tikai uz patenta īpašniekiem, bet arī uz administrējošo iestādi – Patentu valdi.

[6] Tiesas sēdē pieteicējas pārstāvis pieteikumu uzturēja, pamatojoties uz pieteikumā norādītajiem argumentiem.

[7] Patentu valdes pārstāve pieteikumu neatzina, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā un paskaidrojumos norādīto.

[8] Apelācijas padomes pārstāve pieteikumu atzina.

Motīvu daļa

[9] Izvērtējot lietas materiālus un uzklaušījusi procesa dalībniekus, tiesa secina, ka pieteikums ir daļēji apmierināms.

[10] Saskaņā ar Patentu likuma 73.panta pirmo daļu par katru gadu, kas seko gadam, kurā publicēts Eiropas patenta iestādes paziņojums par Eiropas patenta piešķiršanu, patenta īpašnieks maksā Patentu valdei par patenta uzturēšanu spēkā. Maksājumi izdarāmi tādā pašā kārtībā, kādā saskaņā ar šā likuma 43.pantu maksājama maksa par nacionālajiem patentiem.

Patentu likuma 43.panta pirmā daļa noteic, ka par patenta uzturēšanu spēkā maksājama ikgadēja maksa. Maksa maksājama par katru gadu, kas seko gadam, kurā saskaņā ar šā likuma 38.panta pirmo daļu publicēts paziņojums par patenta piešķiršanu. Par katra gada sākumu uzskata pieteikuma datuma gadadienu. Maksu par patenta uzturēšanu spēkā uzskata par samaksātu, ja tā samaksāta līdz kārtējā maksājuma gada tā mēneša beigām, kurā iekrīt pieteikuma datums. Ja maksa noteiktajā termiņā nav samaksāta, bet patenta īpašnieks maksu kopā ar papildmaksu samaksā turpmāko sešu mēnešu laikā, patenta uzskata par uzturētu spēkā.

Patentu likuma 43.panta otrā daļa noteic, ka šā panta pirmajā daļā minētā papildmaksa ir 25 procenti no maksas, kura nav samaksāta.

Lietā nav strīda par to, ka termiņš maksai par 61 Eiropas patenta uzturēšanu spēkā Latvijā bija 2019.gada 30.jūnijs (svētdiena) un maksa veikta 2019.gada 1.jūlijā (pirmdienā).

Lietā ir strīds, vai maksa ir veikta Patentu likuma 43.panta pirmās daļas otrajā teikumā noteiktajā termiņā, un attiecīgi, vai papildmaksa ir vai nav piemērojama.

[11] Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 43.pantam procesuālās darbības izpilda likumā noteiktajos termiņos. Ja procesuālais termiņš nav noteikts likumā, to nosaka iestāde, tiesa vai tiesnesis. Iestādes, tiesas vai tiesneša noteiktā termiņa ilgumam jābūt tādām, lai procesuālo darbību varētu izpildīt.

Minētais pants regulē procesuālā termiņa noteikšanu, tas neattiecas uz materiāltiesiskiem termiņiem,

Tā kā tiesību teorijā tiek izšķirtas divu veida tiesības – materiālās un procesuālās tiesības, tad arī termiņi tiek pakārtoti šim iedalījumam un tiek izšķirti divu veidu termiņi – *materiāltiesiskie* un *procesuālie*. Materiāltiesisks termiņš nosaka materiālās tiesības pastāvēšanas un īstenošanas iespējas ilgumu. Tāpēc gadījumā, ja šāda termiņa laikā minētās tiesības netiek izlietotas, personas prasījums par šādu tiesību īstenošanu ir noraidāms. Procesuāls termiņš nosaka kādas procesuālas darbības veikšanas termiņu, kuru neievērojot, zūd tikai tiesības veikt šo procesuālo darbību, piemēram, iesniegt apstrīdēšanas iesniegumu iestādē vai pieteikumu tiesā (sk. *Briede J., Levits E., 41.panta komentārs. Grām.: Administratīvā procesa likuma komentāri. A un B daļa. Briede J. (Zin.red.) Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2013, 449.lpp.*).

Tiesas vērtējumā Patentu likuma 43.panta pirmajā daļā ir noteikts termiņš materiālas tiesības – tiesības uz patenta uzturēšanu spēkā – īstenošanai, nevis termiņš kādas procesuālas darbības veikšanai jau uzsāktā administratīvajā procesā. Tas ir termiņš, kura ilgumu nosaka likumdevējs, izdarot politisku izšķiršanos attiecībā uz jautājumu, kāds laiks dodams kādas tiesības īstenošanai. Konkrētajā gadījumā likumdevējs noteicis termiņa neievērošanas sekas – papildmaksu 25 procenti no maksas, kura nav samaksāta.

Tā kā Patentu likuma 43.panta pirmajā daļā ir noteikts materiāltiesisks termiņš, Administratīvā procesa likuma 43.pants par procesuālā termiņa izbeigšanos nav piemērojams.

[12] Saskaņā ar Patentu likuma 3.panta pirmo daļu tiesisko attiecību regulējums patentu jomā ir atbilstošs Eiropas patentu konvencijas un Patentu kooperācijas līguma noteikumiem.

Kā pamatoti paskaidrojumā tiesai norāda Patentu valde, Patentu likuma likumprojekta anotācijā ir norādīts, ka likumā iestrādātie termiņi maksimāli pietuvināti analogiem termiņiem Eiropas patentu konvencijā, kas atvieglos pieteicēju darbības, neļaujot to ilgumu sajaukt.

Patentu likuma 43.panta pirmās daļas otrajā teikumā “maksu par patenta uzturēšanu spēkā uzskata par *samaksātu*, ja tā *samaksāta* līdz kārtējā maksājuma gada tā mēneša beigām” vārds *samaksāta* ir lietots ciešamās kārtas pagātnes divdabja formā.

Ciešamās kārtas pagātnes divdabja formas raksturīgas informācijai par padarīto, lai, neminot darītāju, uzsvērtu paveiktas darbības rezultātu tagadnē (sk. *Normatīvo projektu izstrādes rokasgrāmata, <https://tai.mk.gov.lv/get/book/pdf>, aplūkots 07.06.2021*).

Atbilstoši Konvencijas 33.panta otrās daļas d) punktam Administratīvā padome ir kompetenta saskaņā ar Konvenciju pieņemt noteikumus par maksām un Administratīvā padome ir pieņēmusi Noteikumus par maksājumiem, kuru 7.panta pirmā daļa noteic, ka datums, kad jebkurš maksājums uzskatāms par veiktu iestādei, ir datums, kurā maksājuma vai pārskaitījuma summa faktiski ir ienākusi iestādes bankas kontā.

Minētais sasauca arī ar Latvijas tiesisko regulējumu. Likuma par budžetu un finanšu vadību 25.panta 1.¹ daļa noteic, ka kārtību, kādā veidā veicami maksājumi valsts budžetā, kā arī kārtību, kādā maksājumi atzīstami par saņemtiem valsts budžetā, un prasības tiešsaistes maksājumu pakalpojumu izmantošanai norēķinos ar valsts budžetu nosaka Ministru kabinets.

Noteikumu Nr.972 3.punktā ir uzskaitīti maksājumu pakalpojumu veidi, ar kuru starpniecību persona var veikt tiesību aktos noteiktos maksājumus valsts budžetā. Savukārt noteikumu 5.punktā ir reglamentēta kārtība, kādā personas veiktais maksājums ir atzīstams par saņemtu valsts budžetā katrā konkrētā noteikumu 3.punktā minētā maksājumu pakalpojuma veida izmantošanas gadījumā.

Atbilstoši noteikumu Nr.972 3.2.apakšpunktam maksājums par saņemtu valsts budžetā tiek uzskatīts tikai tad, kad ir izpildījušies noteikumu 5.2.apakšpunktā minētie nosacījumi – Valsts kase no maksātāja maksājumu pakalpojumu sniedzēja saņemtā maksājuma summu ir darījusi pieejamu valsts budžeta kontā Valsts kasē pēc tam, kad maksātāja maksājumu pakalpojumu sniedzējs, pamatojoties uz maksātāja doto maksājuma rīkojumu, ir izpildījis maksājumu un veicis naudas pārvedumu.

Valsts kase Patentu valdei ir apstiprinājusi, ka maksājums par saņemtu valsts budžetā tiek uzskatīts tikai brīdī, kad tas ir pieejams valsts budžeta kontā Valsts kasē (*lietas 94.lapa*).

Tātad maksājums ir uzskatāms par veiktu tajā datumā, kurā maksājuma vai pārskaitījuma summa faktiski ir ienākusi iestādes bankas kontā.

[13] Taču Konvencija reglamentē arī tādu situāciju, kā izskatāmajā gadījumā, kad termiņš iekrīt brīvdienā vai svētku dienā. Proti, saskaņā ar Eiropas patentu konvencijas 120.panta “Termini” a) apakšpunktu reglaments nosaka termiņu aprēķināšanas kārtību un apstākļus, pie kuriem šādus termiņus var pagarināt, vai nu tādēļ, ka Eiropas Patentu iestāde vai 75. panta 1. daļas (b) punktā minētās iestādes nav atvērtas dokumentu pieņemšanai, vai tādēļ, ka teritorijās, kur atrodas Eiropas Patentu iestāde vai minētās iestādes, pasta sūtījumi netiek veikti, vai tādēļ, ka pasta pakalpojumi ir traucēti vispār vai vēlāk pārtraukti.

Savukārt atbilstoši konvencijas 120.panta deleģējumam attiecībā uz periodu pagarināšanu konvencijas īstenošanas noteikumu 134.punktā ir noteikts, ja termiņš beidzas dienā, kad kāds no Eiropas Patentu iestādes reģistrācijas birojiem saskaņā ar 35. noteikuma 1.punktu nav atvērts dokumentu saņemšanai vai kurā citu iemeslu dēļ, kas nav minēti 2. punktā, pasts netiek piegādāts, termiņš pagarinās līdz pirmajai dienai pēc tam, kad visi reģistrācijas biroji ir atvērti dokumentu saņemšanai un kurā piegādā pastu. Pirmo teikumu piemēro *mutatis mutandis*, ja nevar saņemt dokumentus, kas iesniegti, izmantojot vienu no elektroniskās saziņas līdzekļiem, kurus saskaņā ar 2.noteikuma 1.punktu atļāvis Eiropas Patentu iestādes priekšsēdētājs (sk. <https://www.epo.org/law-practice/legal-texts/html/epc/1973/e/ma2.html>).

Tātad, ja patentu iestāde nav atvērta, termiņš pagarinās līdz pirmajai dienai, kad biroji ir atvērti dokumentu saņemšanai.

Eiropas patentu biroja interneta mājas lapā ir minēti piemēri, kā piemēro Konvencijas 120.pantu par termiņa pagarināšanu, ja maksājuma termiņš beidzas dienā, kas ir pasludināta

par oficiālu brīvdienu – samaksas termiņš tiek pagarināts par vienu dienu (lietas 114.-139.lapa).

Tātad pieteicējai bija tiesības maksājumu Nr.3641 (*lietas 20.lapa*) veikt 2019.gada 1.jūlijā, jo termiņš nebija nokavēts – tas bija pagarināts par vienu dienu. Papildmaksa būtu piemērojama, ja maksājums kontā būtu ienācis 2019.gada 2.jūlijā, taču par šādu faktu Patentu valde nav norādījusi.

Līdz ar to tiesa pārsūdzēto lēmumu atzīst par prettiesisku un atceļamu, jo papildmaksa noteikta nepamatoti. Līdz ar to papildmaksa 3967,50 *euro* apmērā ir atmaksājama.

[14] Ierosinot izskatāmo lietu, 2020.gada 25.jūnija lēmuma 3.punktā tika norādīts, ka Patentu valdes 2019.gada 26.jūlija lēmumā norādīta nepareiza tā apstrīdēšanas kārtība (*ja pieteicēju neapmierina Patentu valdes 2019.gada 26.jūlija lēmums, pieteicēja saskaņā ar Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likuma 20.panta pirmās daļas 1.punktu var iesniegt iesniegumu Apelācijas padomei*), proti, minētais lēmums bija uzreiz pārsūdzams Administratīvajā rajona tiesā.

Vēlreiz pārskatot tiesisko regulējumu un noskaidrojot Tieslietu ministrijas viedokli, tiesa šādu secinājumu atzīst par nepamatotu.

[15] Apelācijas padomes kompetence noteikta Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likuma 20.pantā, ka tā izskata strīdus par Patentu valdes lēmumu, kurš pieņemts reģistrācijas vai pēcreģistrācijas procedūrā un par kuru iesniegts apelācijas iesniegums.

Apelācijas padomes kompetence noteikta arī Ministru kabineta 2016. gada 28. jūnija noteikumos Nr.413 “Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomes nolikums”, paredzot, ka Apelācijas padome ir Ministru kabineta iecelta koleģiāla lēmēj institūcija, kas izskata izgudrojumu patentu (ieskaitot papildu aizsardzības sertifikātus zālēm un augu aizsardzības līdzekļiem), preču zīmju, dizainparaugu un pusvadītāju izstrādājumu topogrāfiju ārpusstiesas strīdus, kuri izriet no rūpnieciskā īpašuma objektu reģistrācijas un pēcreģistrācijas procedūrām.

Saskaņā ar Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likuma 1.pantu par reģistrācijas procedūru ir uzskatāmas darbības, kuru mērķis ir reģistrēt konkrētu rūpnieciskā īpašuma objektu, arī piešķirt patentu, izņemot darbības, kas saistītas ar strīdu izskatīšanu Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomē un tiesā. Savukārt pēcreģistrācijas procedūras — darbības, kuru mērķis ir izdarīt grozījumus ziņās par reģistrētiem rūpnieciskā īpašuma objektiem, ieskaitot darbības reģistrēto objektu, arī piešķirtā patenta, uzturēšanai spēkā un atjaunošanai uz jaunu aizsardzības periodu, izņemot darbības, kas saistītas ar strīdu izskatīšanu Rūpnieciskā īpašuma apelācijas padomē un tiesā.

Savukārt, ja Patentu valdes lēmuma adresāts pilnībā vai daļēji nepiekrīt pieņemtajam Patentu valdes lēmumam, tad saskaņā ar Patentu likuma 39.pantu, viņš ir tiesīgs iesniegt apelācijas iesniegumu saskaņā ar Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likumu.

No minētā secināms, ka Patentu valdes lēmumu, kurš pieņemts reģistrācijas vai pēcreģistrācijas procedūrā un par kuru iesniegts apelācijas iesniegums, var apstrīdēt Apelācijas padomē.

Tādejādi Patentu valdes 2019.gada 26.jūlija lēmums par pieteicējas Eiropas patentu uzturēšanu ir pieņemts pēcreģistrācijas procedūrā un Apelācijas padome bija tiesīga to izvērtēt un pieņemt 2020.gada 13.janvāra lēmumu.

Tā kā atbilstoši Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likuma 20.panta pirmās daļas 1.punktam apstrīdēšanas kārtība pārsūdzētajā lēmumā norādīta pareizi, tiesai nav pamata lemt par pieteicējas samaksātās maksas par apelācijas tiesvedības ierosināšanu 150 *euro* apmērā atmaksu.

[16] Latvijas Republikas Satversmes 92.panta pirmais teikums noteic, ka ikviens var aizstāvēt savas tiesības un likumiskās intereses taisnīgā tiesā. Arī Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6.panta pirmā daļa noteic, ka ikvienam ir tiesības, nosakot civilo tiesību un pienākumu pamatotību, uz lietas izskatīšanu tiesā.

Rūpnieciskā īpašuma institūciju un procedūru likuma 98.panta pirmā daļa noteic, ka lietas dalībnieks, kas nepiekrīt Apelācijas padomes lēmumam, ar kuru izšķirts strīds apelācijas vai iebilduma lietā, var triju mēnešu laikā no lēmuma paziņošanas dienas vērsties Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā ar prasības pieteikumu atkarībā no lietas un lēmuma rakstura.

Ar spēkā stājušos Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2020.gada 15.aprīļa lēmumu atteikts pieņemt Patentu valdes prasības pieteikumu par Apelācijas padomes 2020.gada 13.janvāra lēmuma atcelšanu (*lietas 45.lapa*).

Personas tiesību uz pieeju tiesai nodrošināšana ir būtiskāka tiesiska vērtība par precīzu kompetences sadalījuma ievērošanu starp dažādām tiesām. Līdz ar to tādā izņēmuma gadījumā, kāds konstatējams konkrētajā gadījumā, lieta tiek skatīta Administratīvajā rajona tiesā, lai pieteicējai neliegtu Latvijas Republikas Satversmes 92.panta pirmajā teikumā un Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6.panta pirmajā daļā noteiktās tiesības uz pieeju tiesai savu aizskarto tiesību aizsardzībai.

[17] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, ja pieteikumu pilnībā vai daļēji apmierina, tiesa piespiež no atbildētāja par labu pieteicējam viņa samaksāto valsts nodevu. Tiesa konstatē, ka pieteicēja ir samaksājusi valsts nodevu 30,00 *euro* apmērā (*lietas 62.lapa*).

Atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 12.februāra noteikumu Nr.85 „Kārtība, kādā administratīvajā lietā iemaksā, atmaksā un atlīdzina valsts nodevu un iemaksā un atmaksā drošības naudu” 13.punktam valsts nodevu atlīdzina mēneša laikā pēc tiesas vai tiesneša nolēmuma stāšanās spēkā Administratīvā procesa likuma 126.pantā minētajos gadījumos no tās iestādes budžeta līdzekļiem, kura attiecīgajā administratīvajā lietā bijusi pieaicināta atbildētāja pusē.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, 246.-251.pantu, 253.panta pirmo daļu un 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

apmierināt daļēji sabiedrības ar ierobežotu atbildību “PĒTERSONA PATENTS – AAA LAW” pieteikumu.

Atcelt Patentu valdes 2019.gada 26.jūlija lēmumu “Paziņojums par gada maksu apmaksu” ar tā pieņemšanas brīdi.

Uzlikt par pienākumu Patentu valdei atmaksāt sabiedrībai ar ierobežotu atbildību “PĒTERSONA PATENTS – AAA LAW” tās samaksāto papildmaksu 3967,50 *euro* apmērā.

Noraidīt pieteikumu daļā par 150 *euro* atmaksu saistībā ar apelācijas tiesvedības ierosināšanu.

Piespriest no atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Patentu valdes par labu sabiedrībai ar ierobežotu atbildību “PĒTERSONA PATENTS – AAA LAW”, reģistrācijas numurs 40102013203, samaksāto valsts nodevu 30,00 *euro* apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese

(*paraksts*)

R.Migla

NORAKSTS PAREIZS

Administratīvās rajona tiesas tiesnese

R.Migla

Rīgā 2021.gada 15.jūnijā

Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.